

Helsingfors/Mariehamn 30.3.2023

Nr 20/23

Hänvisning Ålands lagtings skrivelser
13.3.2023, nr 78, 80 och
82/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 13.3.2023 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av 1 och 4 §§ landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter,
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om miljöskydd,
3. Landskapslag om ändring av 12 § plan- och bygglagen för landskapet Åland.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Ändringar görs i landskapslagarna för att utöka marknadskontrollen inom miljöområdet i enlighet med EU:s marknadskontrollförordning.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagstiftningen berör landskapets myndigheter, byggnads- och planväsendet, natur- och miljövård samt näringsverksamhet, som med vissa undantag utgör landskapsbehörighet enligt självstyrelselagens 18 § 1, 7, 10 och 22 punkter, samt konsument säkerhet (produktsäkerhet), som är att hänföra till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 12 och 22 punkter.

I landskapslagstiftningen intas kompletterande bestämmelser om tillsyn och övervakning. I landskapets behörighet ingår att lagstifta om

övervakning och inspektioner inom landskapets behörighetsområden, medan bestämmelserna om tvångsmedel kan intas i landskapslagstiftningen med stöd av 18 § 26 punkten.

Ålandsdelegationen konstaterar att omfattningen av inspektionerna är rätt vaga i landskapslagarna, och har inte alltid begränsats till att gälla inom landskapets behörighetsområden. Särskilt noteras att i 27b § 3 mom. i landskapslagen om ändring av landskapslagen om miljöskydd har en hänvisning gällande bestämmelser om bl.a. yttre gränskontroll gjorts till landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter. Enligt Ålandsdelegationens bedömning är den yttre gränskontrollen att hänföra till utrikeshandeln, som utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 12 punkt och som ombesörjs av tullväsendet. Bestämmelsen i nämnda landskapslags 27b § 3 mom. utgör till denna del en behörighetsöverskridning. I landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter finns inte något direkt omnämnande om den yttre gränskontrollen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger förutom beträffande 27b § 3 mom. första mening i landskapslagen om ändring av landskapslagen om miljöskydd. Det felaktiga stadgandet inverkar inte på landskapslagen i övrigt, varför landskapslagen till övriga delar kan träda i kraft.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare